

правильні повідомлення. Таким чином туристична компанія може представити себе зовнішньому світу;

- обов'язкова подяка всім, хто допоміг компанії пережити кризу. Необхідно заохотити ключових партнерів та клієнтів, які залишилися із компанією, незважаючи на затримки виконання замовлень, а також власних працівників. В цілому, в сучасних умовах визнання внеску усіх, хто допоміг туристичній компанії пережити кризу, приведе до їх довгострокової відданості цій організації;

- оновлення плану антикризового управління на основі набутого досвіду.

Підводячи підсумок, зазначимо, що будь-яка криза може стати поштовхом для розвитку нових можливостей туристичного підприємства, що стане реальним за умови побудови грамотної стратегії пост-кризового управління та використання доцільних інструментів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Peter E. Tarlow. How to recover from a tourism crisis? URL: <https://www.eturbonews.com/268939/how-to-recover-from-a-tourism-crisis/>

2.Rangwala M. The crisis may have passed, but here's how you effectively manage the aftermath. URL: <https://yourstory.com/2017/11/post-crisis-management>

УДК 336.74

Севастьянов Р.В.¹, Поляшова О.О.²

¹ канд. екон. наук., доц., НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БАДз-417, НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Електронні гроші в сучасних умовах порівнюють з створення цифровими аналогами золота. Також у науковій літературі використовують терміни віртуальна валюта, гібридні гроші, грошовий сурогат, крипто валюта, права вимоги, приватні електронні гроші, спекулятивний фінансовий інструмент, фінансова піраміда, цифровий аналог сировини та дорогоцінних металів. Bitcoin та інші криптовалюти відносять до децентралізованих цифрових валют. В Україні проблеми економічної безпеки у регулюванні криптовалют залишається дискусійним. Поняття «грошового сурогату», введене НБУ у 2014 році, було скасовано у 2018 році. [1]

У листопаді 2019 року був зареєстрований законопроект номер 2461, від 15.11.2019 [2] , покликаний створити умови для початку функціонування

ринку віртуальних активів, збільшити надходження до державного та місцевих бюджетів податків від операцій з віртуальними активами. Однак, згідно з цим законопроектом, зміни з питання регулювання відбуваються лише у податковому кодексі. Проектом цього Закону операції з продажу крипто активів були віднесені до таких, які не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість. [2]

У 2018-2019, Національний банк України запустив пілотний проект з упровадження платформи «Електрона гривня» з метою підвищення рівня фінансової інклюзії, зменшення частки готівкових розрахунків у обігу, підвищення швидкості, зручності і підвищення рівня економічної безпеки у країні. Пропонувалось два варіанти е-гривні. Централізована та децентралізована. [3]

Е-гривня як засіб (інструмент) для здійснення миттєвих роздрібних платежів фізичними особами може стати альтернативою наявних засобів та інструментів роздрібних платежів – готівці, платіжним дорученням, платіжним карткам та електронним грошам. Перевагами е-гривні є безпечність, (погашення і розрахунки гарантуються Національним банком), швидке отримання статусу користувача, швидкість розрахунків.

Розглянемо особливості е-гривні, порівняно з криптовалютою та іншими формами грошей (табл. 1).

Таблиця 1 - Характеристика е-гривні, порівняно з Bitcoin та іншими формами грошей. (розроблено авторами)

Показник	Е-гривня (централізована)	Е-гривня (децентралізована)	Готівка	Bitcoin	Кошти на банківських рахунках
Сутність	Фіатна валюта	Одиниці вартості	Фіатна валюта	Електрона валюта	Фіатна валюта
Технологія	Бази даних (1) або DLT (2)	DLT (1) або бази даних (2)	Друк	Блокчейн	Бази даних
Ідентифікованість	Анонімна, частково анонімна або ідентифікована	Анонімна, частково анонімна або ідентифікована	Анонімна	Анонімна	Ідентифікована
Ліміти на роздрібні операції	Так	Так	Ні	Ні	Залежно від типу операції
Емітент	Національний банк	Банк/НБФУ під контролем Національного банку	Національний банк	Користувачі	Національний банк
Складність для користувача	Потребує обізнаності	Потребує обізнаності	Не отр. обізнаності	Потребує обізнаності	Потребує обізнаності

Впровадження е-гривні потребує значних вкладень з боку Держави. Адже головною перевагою криптовалюти, на сьогоднішній день, вважають анонімність та відсутність посередників. Можна зробити висновок, що з точки зору економічної безпеки підприємства е-гривня більш схожа на безготівкові кошти, ніж на криптовалюту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лист Національного банку України № 40-0006/16290 від 22.03.2018. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v6290500-18>
2. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо оподаткування операцій з криптоактивами» - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67423
3. Аналітична записка НБУ за результатами пілотного проекту із впровадження платформи “Електронна гривня”.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Analitichna_zapiska_E-grivnya.pdf?v=4

УДК 343.37

Ткачов М.М.¹

¹канд. екон. наук, НТУ «Харківський політехнічний інститут»

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

На основі виконаного автором аналізу пропонується структурна модель неформальної економіки, в основу якої покладені два основні види економіко-правової поведінки суб'єктів ринкової діяльності.

Перший вид заснований на повному або неповному (частковому) ігноруванні суб'єктами ринку існуючого національного і міжнародного законодавства в області функціонування ринку, господарського і договірних права. У його основі лежать різноманітні методи і побудовані на їх основі неформальні схеми, які тим або іншим чином дозволяють зі значним прибутком існувати даним структурам у рамках офіційної (формальної) економіки держави. В той же час, незважаючи на значні масштаби цієї діяльності, вона знаходиться в тіні, тобто не обкладається податками, не враховується при визначенні валового внутрішнього продукту країни, не робить відрахування до соціальних фондів і тому подібне. Тіньова економіка функціонує з використанням адміністративного ресурсу (капіталу) і у більшості випадків представлена фірмами, які складають ділові мережі на основі зрощення бізнесу і влади. Цей вид поведінки до певної міри